

Aldizkari zaharrok

Aldizkari berriak izenaz eman digu Joan Altzibarrek, Espainian azken aldian sortu eta indartu diren zenbait aldizkariaren jokabideen azterketa. Idazlearekin bat nator, ematen dituen ideia nagusietan, edo «susmoetan», autoreak berak dioenez. Eta «aldizkari horien planteamenduari buruz datu berriak edo zehatzagoak» eskatzen ditu. Baina... zer zuri eta niri, aldizkari horien jokabideak nondik norakoak diren jakiteak? Ez dut uste, ez gurekikoak direnik, ez guretzakoak direnik ere.

Ahoko gozoz eta bihotzeko zabaltasunez irakurri —edo irentsi— ohi ditugu, sarritan, aldizkari berriok. Hainbat eta gogo handiagoz, Euskal Herriarekiko arazoak erabiltzen dituztenean. Eta modatan dute, gainera, euskal arazoak erabiltzea. Ba dakite nonbait, aldizkariaren azalean eta ahal denik nabarmenen Euskal Herria aipatzen badute, salmenta segurua dutela. Baina sarritan, azal handia duten neurri berean, «axala» dute handia eta mamia eskasa. Bihotz zabaltasun eta adikortasunik ere ba dute, gure arazoak aztertzean (eta gauza berria da hau, hain zuzen ere); baina oso urrutitik ukitzen diren eta begiratzen zaien bitxikeriak dirudite. Irekitasun neutral eta liberal baten leihotik ikusten dituzte, gure Herriarentzat laztzenak eta mingarrienak diren gertakariak eta egoerak ere.

Arrakasta* handia dute noski aldizkariok; bestela, ez lirake sortuko hain eurrez.* Urritik abendura bitartean, 50.000tik 130.000ra igo* zen CAMBIO 16, esate baterako. Igokada hauetarako gertakari berezi batzuek ukan dezaketen eragina* aparte, Espainiaren egoera politikoaren kritika egiten dutelako eta munduko haize berriak dakartzatelako dute arrakasta hain bizia aldizkariok. Beren artean itxuraz antzekoak izanik, munduan zehar atera ohi diren horrelako aldizkarietara dute antza* ere nabarmena da. Italian Panorama, esate baterako, Alemanian Der Spiegel, USAn Time —gure artean ezagunenak aipatzeko— kidekoak direla esan genezake, bai mamiz, bai ideologiaz (edo ideologiarik ezaz), bai egituraz* eta azal itxuraz ere. Horien antz eta irudiz sortu direla dirudi Espainiako azken aldizkari berriok. Kanpoko haize zabalak, berriz, erakarmen* handia izan, barruko haize hestuetan nekez arnasa* hartzen duenarentzat. Ez dira, bada, Euskal Herriak nahi lukeen inguru berri baten adierazle, munduan zehar zahartuta dabilen mundu baten irudi baizik.

Honelako aldizkariaren bat beharko genuke euskaraz, entzun ohi dugu sarritan. Beharbada, 130.000 aletako euskal aldizkari baten ametsa dugu; eta erdarazko batek —eta ez batek bakarrik, bakoitzak baizik— hori lortzen baldin badu, euskal aldizkari batek ere lor dezakeela uste izan dezakegu. Nik ere ba dut horren ametsik, eta ikusi nahiko nuke kalean horrelako euskal aldizkaririk.

Baina ez dut uste, Espainiako aldizkari berriok eredutzat* hartuz egin behar ditugunik geure ametsak. Geure aldizkari zaharretatik hasi beharko genukeela uste dut. Hauzoko tipulen gose izan beharrean, geure baratzeko tipulak jorratu behar ditugu. Bestela, inongo tipula ederrak geure baratzera aldatuko ditugu, bai; baina geure baratzean zimeldu egingo zaizkigu. Egia da, legearen aldetik eta politika giroaren aldetik oso hestua eta labainkorra dela euskal aldizkari gehieneko egoera. Baina beste problema handirik ere ba dute: ekonomiazkoa, idazleena, irakurleena, euskararena berarena... Eta hauen guztion azterketa ezingo dugu egin, Espainiatik datozkigun aldizkari ederren liluramen* pean. Geure geureak ditugu problema horik,* eta geure aldizkarietan bilatu behar konponbideak.

Hain zuzen ere, euskal aldizkariena ezetik,* euskal aldizkaritzaren problemari adarretatik heldu beharra dago. Horrelako zerbait eskatzen zuten berriki* ZERUKO ARGIAren horrialdeetatik ere. Oinharri oinharrikoak dira gure aldizkaritzaren problemak, gure Herriarenak diren bezalaxe; eta ez dut uste, Espainiako aldizkari berriena eta ederrena kopiatuz ere, geure aldizkaritzaren arazoak konponduko genituzkeenik. Amets ustelak eta gezurrezko konponbideak lirake horik, nire ustez. Horregatik, geure aldizkari zaharretan finkatuz, euskal aldizkaritzaren bideak urratuz joan beharko dugu.

Gure Herriak ihesbide asko du gaur egun. Horietako bat izan daiteke erdal aldizkari berrien ederra, zabala, liberaltasuna, kritika sena,* eta... hedakundea.* Baina gure aldizkari zaharren giroa, itsusia, hestua, garratza, pobrea eta txikia da.

P. KORTABARRIA



Aurrera, irakurle eta ikasle!

Hemen gaituzue berriz ere EUSKALDUNTZEN metodoarekin, guztioi aukera emanez, geure hizkuntza nola ikas, zabal eta irakats jakin dezazuen.

Liburu hauetan arras ongi azaltzen dira hitzak eta esaldiak. Ikasleak, gehienik, gauza ezagunak aurkituko ditu, baina poliki poliki joko du zailago diren gauzetara. Honetaz gainera, hiru liburuotan, irudiak, eskemak eta esaera zaharrak agertzen dira.

Hiztegiaren klasifikatze bat ere egin dugu. Hitz batzuk besteak baino garrantzitsuagoak direlarik, kontutan hartu dugu haien **noiztasun** eta **maiztasuna**.

Ba dituzte liburuok elkar hizketa eta istorioak ere. Hizkuntzak eguneroko tresna bat izan behar duenez gero, haren zerbitzua agerian jartzeko jarri ditugu istorio eta elkar hizketok.

Geure hizkuntza ikasteko, hemen duzue prest, hiru mailatan, EUSKALDUNTZEN metodoa. Eska ezazue helbide honetara: **Ribera, 6. Bilbao-5**

ANAITASUNA BIZKAIA

HAMABOSTEROKOA

JABEA:

San Frantziskoren Hirugarren Ordenako Batzarre Nazionala.
Batzarburu: Miguel Zapata (Goya, 25. Madrid-1).
Batzarre honek ez du kapitalik.

ZUZENDARIA:

Joan Mari Torrealdeai.

IDAZLE KONTSEILUKOAK:

Xabier Gereño, Xabier Kintana, Jose Luis Lizundia,
Joseba Arrieta, Aitor Pinedo.

URTEKO EKONOMI XEHETASUNAK:

Imprimatze lana	726.495,10
Gastu orokorrak	82.794,81
Sartua	748.710,28
Zorra	60.579,63

INPRIMATZAILE:

Imprenta AMADO - Mazarredo, 35 - Bilbao-10